

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Oslo, 07.04.2016

Vår ref.
65199/HS04

Deres ref.
16/138-

Høring – Rapport Kunnskapssektoren sett utenfra

Arbeidsgiverforeningen Spekter gir med dette en uttalelse i forbindelse med høring om rapporten *Kunnskapssektoren sett utenfra*.

Spekter støtter i hovedsak den diagnosen som rapporten beskriver. Kunnskapssektoren under Kunnskapsdepartementet består av svært mange aktører med ulike tilknytningsformer og organisering. Mange har svært avgrensede ansvarsområder, samtidig som de er ganske små organisatoriske enheter. Sektoren fremstår dermed fragmentert og uoversiktlig. Mange ulike enheter har forvaltningsoppgaver, og det fremstår uklart hva som er myndighetsoppgaver og tjenesteproduksjon.

Kunnskapsdepartementet har selv en del forvaltningsoppgaver. Det vil, som utvalget påpeker, være naturlig å legge disse utenfor Kunnskapsdepartementet dersom departementets rolle skal rendyrkes som et sekretariat for statsråden.

I tillegg er en del forvaltningsoppgaver tillagt aktører som prinsipielt ikke bør være en del av forvaltningen, for eksempel har Universitets- og Høgskolerådet (UHR) en del slike områder som de får i oppdrag av Kunnskapsdepartementet å forvalte. Dette er uheldig og medfører en rollekonflikt da UHR primært bør være en interesseorganisasjon for universiteter og høyskoler.

Spekter støtter derfor at det bør vurderes å etablere et sentralt forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet hvor forvaltningsoppgaver bør samles. Men det bør nærmere utredes hvilke forvaltningsoppgaver som bør legges dit. Det kan være noen faremomenter knyttet til å gjøre dette forvaltningsorganet, eller direktoratet, for stort.

Flere av studentsamskipnadene er medlemmer i Spekter. De er opptatt av at det må være en fortsatt tett kobling mellom politikkutforming i departementet og forvaltningsoppgavene for sektoren. Den tette kontakten som samskipnadene i dag har med konkrete kontaktpunkter i departementet, gjør at de som skal jobbe med politikkutforming også har god kjennskap til sektoren gjennom sine forvaltningsoppgaver. Det er viktig at dette hensynet sikres ved en eventuell ny struktur.

Det er ikke sikkert at *alle* forvaltningsoppgaver skal samles. Men man bør i det minste vurdere å samle forvaltningsoppgavene som i dag ligger i KD, de som i dag ligger i UHR, pluss en del andre slik at det bygges opp en sentral forvaltningskapasitet for oppfølging og styring av underliggende enheter, ulike sekretariatsfunksjoner og prosjektgjennomføring.

I følge produktivitetskommisjonen er det behov for en mer effektiv offentlig sektor. Spekter mener at dette også betyr at det da må utvikles en mer hensiktsmessig sentral forvaltning som gjør at det kan legges til rette for mer helhetlig politikkutvikling innenfor ulike områder.

Utvalgets forslag vil etter Spekters oppfatning bety mer ryddige ansvarsforhold innenfor kunnskapssektoren, og vil derfor kunne legge til rette for mer helhet og retning i utdannings – og kompetansepolitikken.

Norsk arbeidsliv står overfor store omstillinger, og produktivitetskommisjonen påpeker at det er kompetanse som vil bli nøkkelen til å lykkes med å gå fra en ressursbasert til en kunnskapsbasert økonomi. Da må også virkemidlene på utdannings- og kompetansefeltet kunne styres og innrettes helhetlig med klare ansvarslinjer for forvaltning, utvikling og tjenesteproduksjon.

Hovedtrekkene i rapporten legger til rette for dette. Forslaget legger til rette for en tydeligere fordeling av oppgaver knyttet til det å være statsrådets sekretariat (KD), for myndighetsutøvelse (sentralt forvaltningsorgan) og for tjenesteproduksjon.

Den konkrete utformingen av nye organisatoriske enheter og ansvarsforhold må utredes videre. Men Spekter mener at det bør rettes særskilt oppmerksomhet mot to prinsipielle forhold:

- Det er uheldig at UHR har forvaltningsoppgaver. UHR er en interesseorganisasjon for universiteter og høyskoler, og det er derfor problematisk at de har forvaltningsoppgaver som kan bety en rollekonflikt i forhold til deres primæroppgave (som interesseorganisasjon).
- NOKUT bør rendyrkes som tilsynsmyndighet. NOKUT har i dag flere oppgaver som går videre enn tilsynsvirksomheten, særlig gjelder dette godkjenning av utenlandsk utdanning. Spekter støtter at dette ansvarsområdet enten legges til det sentrale forvaltningsorganet eller til SiU (Senter for internasjonalisering av utdanning).

Valg av organisasjonsform

Utvalget peker på at flere virksomheter har en organisasjonsform som ikke er tilpasset deres virksomhet. Det foreslås blant annet at aksjeselskaper som hovedsakelig driver forvaltningsvirksomhet eller statlig finansiert tjenesteproduksjon, bør organiseres som forvaltningsorganer.

Vi er enig i utvalgets vurderinger om at forvaltningsvirksomhet/myndighetsutøvelse bør ligge innenfor forvaltninger og ikke i egne selskaper. Når det gjelder tjenesteproduksjon mener vi generelt at dette kan vurderes lagt i egne offentlig eide selskaper eller foretak. Dette er særlig aktuelt der det er etablert velfungerende markeder med flere tilbydere, men det er ikke en nødvendig forutsetning.

Det er heller ikke slik at statlig finansiering tilsier at tjenesteproduksjonen alltid skal ligge innenfor forvaltningen. Det er flere eksempler på at selskaps- eller foretaksformen er valgt som tilknytningsform for offentlig tjenesteproduksjon, selv om virksomheten i stor grad er bevilgningsfinansiert. Eksempler på dette finner vi blant annet innenfor helse- samferdsel og kultursektoren. Poenget må være å finne en god balanse mellom virksomhetens behov og det politiske styringsbehovet.

Med vennlig hilsen

Arbeidsgiverforeningen Spekter

Anne-Kari Bratten

Administrerende direktør